

ศิริวรรณ การเรียน 2550: การวิเคราะห์นิทานสำหรับเด็ก ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์
วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, Ph.D. 147 หน้า

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษา กลวิธีการแต่ง และแก่นเรื่องในนิทานสำหรับเด็ก

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาการใช้ภาษา กลวิธีการแต่ง และแก่นเรื่องในนิทานสำหรับเด็ก คือ หนังสือ
นิทานสำหรับเด็ก ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยการจับสลากกลุ่มประชากรหนังสือนิทานของคณะกรรมการ
พัฒนาหนังสือแห่งชาติที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวด จำนวน 15 เรื่อง

ผลการวิจัยการใช้ภาษาพบว่า มีการใช้คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำเสริม คำทักทาย คำร้อง คำเรียก
จากการสังเกตพบคำประสมมาก การใช้ประโยคตามเจตนาผู้ส่งสารมีการใช้ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถาม
ให้ตอบ ประโยคบอกให้ทำ จากการสังเกตพบประโยคบอกให้ทำมากที่สุดเพื่อบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ส่วนการใช้
ภาพพจน์มี อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ สัทพจน์ ซึ่งบุคลาธิษฐานมีลักษณะเด่นในการใช้
ภาพพจน์ กลวิธีการแต่งพบว่า ด้านโครงเรื่องมีการเปิดเรื่องแบบบรรยาย แบบพรรณนา และแบบการสนทนา
จากการสังเกตพบแบบบรรยายมาก ด้านการดำเนินเรื่องมีการดำเนินเรื่องแบบผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องเอง
การดำเนินเรื่องตามปฏิทิน การดำเนินเรื่องแบบให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่อง และการดำเนินเรื่องวิธีการตั้งคำถาม
คำตอบ จากการสังเกตพบการดำเนินเรื่องแบบผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องมาก ด้านการปิดเรื่อง ใช้วิธีการปิดเรื่อง
แบบสุขนานุกรม แบบโศกนาฏกรรม แบบให้ข้อคิดด้านคุณธรรม และแบบตื่นเต้น หรือหักมุมตอนจบ
จากการสังเกตพบการปิดเรื่องแบบสุขนานุกรมมาก ด้านการสร้างตัวละคร มีการสร้างตัวละครแบบเหนือจริง
แบบสมจริง แบบอุดมคติ และแบบฉบับ จากการสังเกตพบมีการสร้างตัวละครแบบเหนือจริงมาก ด้านการ
สร้างฉาก มีการสร้างฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่อง การสร้างฉากและบรรยากาศที่เด็ก
คุ้นเคย และการสร้างฉากและบรรยากาศที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กพบมากในการสร้าง
ฉาก ด้านแก่นเรื่องมีเรื่องความเสียสละ ความมีเหตุผล วิจารณ์ญาณ ความซื่อสัตย์ ยุติธรรม ความขยัน
อดสาหัส ความเมตตากรุณา การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม